

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ
ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ ІМЕНІ
І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

Кафедра театрознавства

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Методичні рекомендації
для самостійної роботи

Освітній ступінь – перший освітньо-професійний

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 026 «Сценічне мистецтво»

Освітньо-професійні програми – «Акторське мистецтво
драматичного театру і кіно», «Акторське мистецтво театру ляльок»,
«Режисура драматичного театру», «Режисура театру ляльок»

Харків, 2022

Методичні рекомендації для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» для здобувачів першого освітньо-професійного рівня вищої освіти, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 026 «Сценічне мистецтво», освітньо-професійних програм «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно», «Акторське мистецтво театру ляльок», «Режисура драматичного театру», «Режисура театру ляльок». 7 с.

Укладач:

Каленіченко Ольга Миколаївна, професор кафедри театрознавства, доктор філологічних наук

Рецензенти:

Шеховцова Т.А., доктор філологічних наук, професор Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Партола В.Я., декан театрального факультету, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри театрознавства

Методичні рекомендації для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень» затверджено на засіданні науково-методичної ради Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського (Протокол №__ від _____ 2022 року).

Голова науково-методичної ради,

ректор _____ Наталія ГОВОРУХІНА

© Каленіченко О.М.

© Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського

1. Анотація навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів. Програма визначає обсяг знань здобувачів, алгоритм вивчення дисципліни, необхідне методичне забезпечення.

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка та залучення здобувачів до здійснення науково-дослідницької діяльності, ознайомлення їх зі стратегією та тактикою проведення досліджень, надання їм певних знань щодо методології, методики й інструментарію дослідження та написання ними публікацій, доповідей і кваліфікаційних робіт.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**: види наукових досліджень; структуру і логіку наукового дослідження; методику пошуку, накопичення та обробки наукової інформації; методологію та методи теоретичних досліджень; вимоги й основні правила написання, оформлення та захисту наукових робіт різних жанрів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **вміти**: провадити самостійний науковий пошук; володіти методами та прийомами наукових досліджень; здійснювати пошук інформації у процесі наукової роботи з використанням сучасних комп'ютерних баз даних; вибирати необхідні для наукового дослідження методи дослідження; оформлювати окремі види наукових робіт згідно вимог.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних та фахових компетентностей**:

Здатність до науково-дослідної діяльності у сфері сценічного мистецтва.

Здатність до роботи із мистецтвознавчою літературою, аналізу творів літератури і мистецтва із застосуванням професійної термінології.

Здатність до публічних виступів та оприлюднення результатів власних досліджень, культури дискусії, аргументованості, точності формулювання думок.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання**:

ПРН1. Володіти культурою мислення, здатністю до узагальнення, аналізу і синтезу в професійній діяльності.

ПРН5. Вміти здійснювати пошук інформації в мережі Інтернет, вільно застосовувати можливості інформаційних технологій у професійній діяльності

ПРН22. Вміти здійснювати спілкування в діалоговому режимі з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю щодо питань сценічного мистецтва

2. Методичні вказівки для самостійної роботи

З навчальної дисципліни передбачені наступні види самостійної роботи здобувача вищої освіти: опрацювання наукових та навчально-методичних матеріалів, підготовка до заліку. Зазначені види самостійної роботи виконуються здобувачем вищої освіти поза аудиторією.

Опанування матеріалу навчальної дисципліни передбачає самостійну роботу здобувачів в обсязі, що визначений у робочому навчальному плані.

Обсяг самостійної роботи здобувачів денної форми навчання складає 58 годин.

Обсяг самостійної роботи здобувачів заочної форми навчання складає 80 годин.

Тема 1. Поняття наукового дослідження та вимоги до нього.

Обсяг самостійної роботи 10 годин на ДФН та 13 годин на ЗФН.

Мета: поглиблення розвитку компетентностей та результатів навчання з формування уявлень про науку як систему знань.

Форма організації самостійної роботи:

- робота з науковими та навчально-методичними матеріалами.

Питання до самостійної роботи:

- закономірності функціонування та розвитку науки, еволюція її розвитку;
- основні поняття науки;
- вимоги до наукових досліджень;
- ефективність наукових досліджень.

Рекомендовані джерела: 5, 7, 9.

Тема 2. Поняття методології наукових досліджень та її види.

Обсяг самостійної роботи 10 годин на ДФН та 13 годин на ЗФН.

Мета: поглиблення розвитку компетентностей та результатів навчання з формування уявлень про методологію наукових досліджень.

Форма організації самостійної роботи:

- робота з науковими та навчально-методичними матеріалами.

Питання до самостійної роботи:

- різновиди та структурні елементи методології;
- техніка дослідження;
- конкретно-наукова методологія.

Рекомендовані джерела: 1, 2, 4.

Тема 3. Емпіричні методи наукового дослідження.

Обсяг самостійної роботи 10 годин на ДФН та 14 годин на ЗФН.

Мета: поглиблення розвитку компетентностей та результатів навчання з формування уявлень про емпіричні методи наукового дослідження.

Форма організації самостійної роботи:

- робота з науковими та навчально-методичними матеріалами.

Питання до самостійної роботи:

- особливості емпіричного дослідження;
- вимоги до емпіричних методів дослідження;

- сутність гіпотези, її особливості.
- Рекомендовані джерела: 1, 2, 4, 10, 11.

Тема 4. Теоретичні методи наукового дослідження.

Обсяг самостійної роботи 10 годин на ДФН та 14 годин на ЗФН.

Мета: поглиблення розвитку компетентностей та результатів навчання з формування уявлень про теоретичні методи наукового дослідження.

Форма організації самостійної роботи:

- робота з науковими та навчально-методичними матеріалами.

Питання до самостійної роботи:

- особливості теоретичного дослідження;
- вимоги до теоретичних методів дослідження;
- порядок використання методів при здійсненні наукового дослідження.

Рекомендовані джерела: 1, 2, 4, 10, 11.

Тема 5. Зміст та складові науково-дослідного процесу.

Обсяг самостійної роботи 8 годин на ДФН та 13 годин на ЗФН.

Мета: поглиблення розвитку компетентностей та результатів навчання з формування уявлень про зміст та складові наукового дослідження.

Форма організації самостійної роботи:

- робота з науковими та навчально-методичними матеріалами.

Питання до самостійної роботи:

- суть та складові планування наукової діяльності;
- критерії вибору теми;
- вимоги до змісту й оформлення основних елементів науково-дослідницької роботи.

Рекомендовані джерела: 3, 5, 6, 7.

Тема 6. Форми відображення результатів наукових досліджень.

Обсяг самостійної роботи 10 годин на ДФН та 13 годин на ЗФН.

Мета: поглиблення розвитку компетентностей та результатів навчання з формування уявлень про форми відображення результатів наукових досліджень.

Форма організації самостійної роботи:

- робота з науковими та навчально-методичними матеріалами.

Питання до самостійної роботи:

- функції публікацій;
- науково-дослідні та джерелознавчі наукові видання;
- автореферат та його функції.

Рекомендовані джерела: 5, 6, 8.

3. Рекомендовані джерела

1. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: навчальний посібник. Х.: НТУ «ХП», 2009. 142 с.
2. Гуртов О.І. Методологія та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.
3. Дегтярьов А.В., Кокодій М.Г., Маслов В.О. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 78 с.
4. Дейниченко Г.В., Постнов Г.М. Методологія і організація наукових досліджень: навчальний посібник. Харків: ХДУХТ, 2014. 115 с.
5. Колесников О.В. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. 2-ге вид. випр. та доп. К.: Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
6. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
7. Корягін М.В., Чік М.Ю. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. 2-ге вид. К.: Алерта, 2019. 492 с.
8. Навчально-методичний посібник з навчальної дисципліни «Організація та методологія наукових досліджень» для аспірантів / уклад.: О.Г. Данильян, О.П. Дзьобань. Харків: Право, 2019. 40 с.
9. Основи методології та організації наукових досліджень: навчальний посібник для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А.Є. Конверського. К.: Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
10. Основи наукових досліджень: навчальний посібник / за заг. ред. Т.В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
11. Щербак Т.І., Важинський С.Е. Методика та організація наукових досліджень: навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

4. Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Бібліотека українських підручників. URL: <http://pidruchniki.ws/>
2. Вікіпідручник, відкрита та вільна бібліотека навчальної літератури. URL: <https://uk.wikibooks.org/wiki/>
3. Вимоги до публікацій та фахових видань. URL: <http://vak.org.ua/fv/>.
4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського. URL: www.dnpb.gov.ua/
5. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Онлайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua/>

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Основи наукових досліджень
Методичні рекомендації для самостійної роботи

Каленіченко Ольга Миколаївна
доктор філологічних наук, професор

Друкується в авторській редакції
Комп'ютерний набір
Комп'ютерна верстка
План 2022
Формат 60х64/16
Гарнітура "Times". Папір для мн. ап. Друк різнограф.
Обл.-вид. арк. 64. Тираж 10 екз.